



## **Κώδικας Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς (ΚΔΕΣ)**

### **Πλαίσιο εφαρμογής**

1. Ο ΚΔΕΣ αφορά και δεσμεύει τους/τις επαγγελματίες διερμηνείς που είναι μέλη του Σωματείου Διερμηνέων Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας.
2. Ο συγκεκριμένος κώδικας διατελεί σε αρμονική σχέση με την κείμενη νομοθεσία και υπάγεται στις επιταγές των επιμέρους νόμων του ελληνικού κράτους. Εφόσον αναγνωρίζεται διάσταση κάποιου άρθρου του ΚΔΕΣ με την αντίστοιχη νομοθεσία, υπέρτερη αρχή αποτελεί ο νόμος και οι διερμηνείς υπακούνε σε αυτόν.
3. Οι επιμέρους πτυχές της Επαγγελματικής Συμπεριφοράς όπως αναφέρονται στον παρόντα Κώδικα εξειδικεύονται στις «Συνθήκες Εργασίας» οι οποίες αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΣΔΕΝΓ.
4. Ο ΚΔΕΣ εφαρμόζεται σε συνθήκες διερμηνείας τόσο διά ζώσης όσο και εξ αποστάσεως.
5. Πελάτες των επαγγελματιών διερμηνέων ορίζονται άτομα Κωφά/Βαρήκοα/τυφλοκωφά ή ακούοντα, των οποίων το γλωσσικό προφίλ μπορεί να ποικίλλει (ΕΝΓ/ΝΕ ή ενδιάμεσα στάδια διαγλώσσας).

## **1.Εχεμύθεια**

Οι διερμηνείς τηρούν το απόρρητο των πληροφοριών που προκύπτουν τόσο κατά την προετοιμασία όσο και κατά τη διάρκεια της διερμηνείας και σε καμία περίπτωση δεν κάνουν χρήση αυτών για προσωπικό όφελος.

### **Ειδικότερα:**

- 1.1 Κάθε διερμηνεία έχει διαφορετικό βαθμό εχεμύθειας, ανάλογα με την περίπτωση. Καθήκον των διερμηνέων είναι να γνωρίζουν και να αναγνωρίζουν τον διαφορετικό αυτόν βαθμό.
- 1.2 Εξαιρέση αποτελούν οι περιπτώσεις κατά τις οποίες οι διερμηνείς γίνονται μάρτυρες περιστατικών διακύβευσης της σωματικής ακεραιότητας ιδίων ή τρίτων ή απόπειρας αυτοκτονίας, οπότε και μπορούν να προβούν σε αναφορά ή/και καταγγελία αυτών.
- 1.3 Στην περίπτωση που δικαστικές ή αστυνομικές αρχές απαιτούν κοινοποίηση πληροφοριών που αφορούν συγκεκριμένη περίπτωση διερμηνείας ή προσωπικών δεδομένων πελατών τους, οι διερμηνείς υποχρεούνται να καταθέσουν ως μάρτυρες.
- 1.4 Η πληροφόρηση που παρέχεται στους/στις διερμηνείς στο πλαίσιο της διερμηνείας (πχ. υλικό προετοιμασίας, διαφάνειες παρουσίασης, ομιλίες, κ.ά.) δεν αποτελεί αντικείμενο κοινοποίησης και χρήσης για προσωπικό όφελος.
- 1.5 Οι διερμηνείς μπορούν να μοιραστούν πληροφορίες που έμαθαν στο πλαίσιο μίας διερμηνείας μόνο σε επίπεδο εμπιστευτικό (πχ. μέντορας/επόπτης-ρια διερμηνείας/ διερμηνέας σε συνεργασία με συνάδελφο/ εκπαιδευτής-ρια με εκπαιδευόμενο-η διερμηνέα).

## **2.Επαγγελματισμός**

Οι διερμηνείς κατέχουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούνται και προϋποτίθενται σε κάθε περίπτωση διερμηνείας παραμένοντας ενημερωμένοι για όλες τις εξελίξεις που αφορούν την κοινότητα των Κωφών, τη γλώσσα και το επάγγελμά τους. Παράλληλα, συμπεριφέρονται με τρόπο που αρμόζει σε κάθε περίπτωση τόσο ως προς τη στάση τους όσο και ως προς την εμφάνισή τους.

### **Ειδικότερα, οι διερμηνείς:**

- 2.1 Παρέχουν τις υπηρεσίες τους ανεξαρτήτως προσωπικών χαρακτηριστικών και παραμέτρων που αφορούν κάθε πελάτη (φυλή, χρώμα, εθνικότητα, φύλο,

- θηρσκεία, ηλικία, τύπος και βαθμός αναπηρίας, σεξουαλικός προσανατολισμός, κ.ά.)
- 2.2 Δεν αναλαμβάνουν διερμηνείες για τις οποίες αναγνωρίζουν ότι δεν έχουν τις απαραίτητες γνώσεις.
- 2.3 Μελετούν τις ανάγκες/προτιμήσεις του πελάτη και το θέμα της διερμηνείας πριν την περίπτωση, ενώ αξιολογούν και επανακαθορίζουν τις παραμέτρους κατά τη διάρκεια αυτής.
- 2.4 Προετοιμάζουν τις συνθήκες διερμηνείας αναζητώντας τα αρμόδια υπεύθυνα άτομα, ώστε να προβλεφθούν προσαρμογές που θα οδηγήσουν στην αποτελεσματική διαχείριση της περίπτωσης.
- 2.5 Λαμβάνουν υπόψη την περίπτωση διερμηνείας, ώστε να επιμεληθούν με τρόπο κατάλληλο την εμφάνισή τους και να επιτύχουν μία διακριτική παρουσία. Ειδικότερα, ως κατάλληλα χαρακτηρίζονται τα ρούχα που είναι μονόχρωμα και μη γυαλιστερά, σε αποχρώσεις που καθιστούν ευδιάκριτα τα χέρια. Γενικότερα, οι διερμηνείς εξασφαλίζουν ότι ο νοηματικός τους χώρος δεν παρακωλύει την απερίσπαστη πρόσβαση του Κωφού στις γλωσσικές παραγωγές (επιλογή μακιγιάζ, χρώμα και μήκος νυχιών, φροντίδα περιστοματικού χώρου, απουσία κοσμημάτων και αξεσουάρ, κ.ά.).
- 2.6 Μεταφέρουν το μήνυμα στην πληρότητά του με ακρίβεια, δίνοντας έμφαση τόσο στο περιεχόμενο όσο και στο πνεύμα του ομιλητή. Χρησιμοποιούν γλώσσα που είναι κατανοητή από τον πελάτη, τροποποιώντας εφόσον κριθεί απαραίτητο το επίπεδο ύφους, το λεξιλόγιο και τη συνθετότητα των δομών. Αυτοδιορθώνονται, όταν αντιλαμβάνονται ότι έχουν υποπέσει σε σφάλμα, με τρόπο διακριτικό και γρήγορο.
- 2.7 Ζητούν υποστήριξη για τη σωστή και πετυχημένη μεταφορά του μηνύματος στις περιπτώσεις που αναγνωρίζουν την ανεπάρκειά τους σε μία απαιτητική περίπτωση διερμηνείας, όπως πχ. πελάτης-χρήστης ξένης νοηματικής γλώσσας, πελάτης-χρήστης καμίας επίσημης γλώσσας, πελάτης με συνοδή αναπηρία που καθιστά περίπλοκη την περίπτωση διερμηνείας. Η υποστήριξη αυτή μπορεί να προέρχεται από συνάδελφο διερμηνέα ή Κωφό διαμεσολαβητή.

### **3.Στάση/Συμπεριφορά**

Βασική παράμετρο της συμπεριφοράς αποτελεί η αποφυγή ενεργειών που θα οδηγήσει σε σύγκρουση ρόλων ή συμφερόντων.

Ειδικότερα, οι διερμηνείς:

- 3.1 Τηρούν ουδετερότητα και αμεροληψία, δεν συμβουλεύουν και δεν εκφράζουν προσωπική γνώμη πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά τη λήξη της περίπτωσης διερμηνείας σε κανένα από τα μέλη αυτής
- 3.2 Συμμορφώνονται με τους κανόνες συμπεριφοράς που ισχύουν στο πλαίσιο της περίπτωσης διερμηνείας και ενημερώνουν τα αρμόδια άτομα στην περίπτωση που αντιλαμβάνονται σύγκρουση με τον ΚΔΕΣ αναζητώντας λύσεις.
- 3.3 Αρνούνται την ανάθεση, εφόσον η περίπτωση μπορεί να προκαλέσει διαταραχή της σωματικής, πνευματικής ή συναισθηματικής τους υγείας.
- 3.4 Αρνούνται ανάθεση που συγκρούεται με τα συμφέροντά τους (προσωπικά, οικονομικά, επαγγελματικά) και αποκαλύπτουν σε πελάτη τυχόν συγκρούσεις συμφερόντων που ανακύπτουν σε μία περίπτωση διερμηνείας.
- 3.5 Αρνούνται αναθέσεις για τις οποίες είναι προκατειλημμένοι ως προς τη θεματολογία ή/και τα πρόσωπα που συμμετέχουν (για λόγους κοινωνικούς, οικονομικούς, φυλετικούς, εθνοτικούς, πολιτικούς κ.ά.) με αποτέλεσμα να απειλείται η αντικειμενικότητα της διερμηνείας.
- 3.6 Σέβονται τις προτιμήσεις και επιλογές των πελατών τους αναφορικά με τις παραμέτρους της διερμηνείας. Ειδικότερα, λαμβάνουν υπόψη τις υποδείξεις/ανάγκες των πελατών ως προς τη χρήση της γλώσσας προσαρμόζοντας αντίστοιχα τις γλωσσικές τους παραγωγές, εξασφαλίζουν τη συγκατάθεση του πελάτη σε επιλογές στις οποίες προβαίνουν, διασφαλίζουν την πρόσβαση του πελάτη στην περίπτωση επικοινωνίας εξασφαλίζοντας το δικαίωμα όλων στην ισότιμη μεταχείριση και δεν παρεμποδίζουν/περιορίζουν την αλληλεπίδραση του πελάτη με τους συμμετέχοντες στην περίπτωση διερμηνείας.

#### **4. Επαγγελματικές πρακτικές**

Οι διερμηνείς υπακούουν σε ηθικές αρχές, οι οποίες υπαγορεύουν τον επαγγελματικό τρόπο συμπεριφοράς τους. Ως επαγγελματίες απολαμβάνουν όλα τα δικαιώματα των εργαζομένων, αμοιβή που αντιστοιχίζεται με τις προδιαγραφές της εργασίας και συνθήκες εργασίας αξιοπρεπείς και κατάλληλες.

##### **Ειδικότερα, οι διερμηνείς:**

- 4.1 Παρουσιάζουν με ακρίβεια και ορθότητα τα προσόντα τους, όταν τους ζητούνται.
- 4.2 Τηρούν απαρέγκλιτα τις επαγγελματικές τους δεσμεύσεις, εφόσον δεν παραβιάζονται οι προϋποθέσεις και παράμετροι που έχουν συμφωνηθεί.
- 4.3 Ενημερώνουν έγκαιρα για τυχόν καθυστέρηση ή πλήρη αδυναμία να παρευρεθούν σε περίπτωση διερμηνείας που έχουν αναλάβει.

- 4.4 Έχουν το δικαίωμα να ξεκουράζονται στην περίπτωση διερμηνειών μακράς διάρκειας. Οι παύσεις ξεκούρασης/διαλείμματα συναρτώνται από την περίσταση.
- 4.5 Διατηρούν το δικαίωμα να διακόπτουν τη διερμηνεία, εφόσον οι συνθήκες εργασίας δεν είναι ασφαλείς (υγειονομικά, σωματικά ή ψυχικά), γεγονός που μπορεί να έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητα της απόδοσής τους.
- 4.6 Χρεώνουν δίκαια και λογικά τις υπηρεσίες τους και χειρίζονται τη διαδικασία της αποπληρωμής με συνετό και επαγγελματικό τρόπο.
- 4.7 Η δωρεάν παροχή υπηρεσιών είναι προαιρετική και αντιμετωπίζεται ως εξαίρεση και όχι σαν αναμενόμενη τακτική, ακολουθεί δε τον ΚΔΕΣ.

## **5. Σεβασμός προς τις/τους συναδέλφους**

Οι διερμηνείς σέβονται τους/τις συναδέλφους τους ως προσωπικότητες και ως άτομα που αναλαμβάνουν έναν επαγγελματικό ρόλο. Σε ποικίλες και πολυάριθμες περιστάσεις διερμηνείας αναμένεται να λειτουργήσουν από κοινού και ο βαθμός της αποτελεσματικότητάς τους συνδέεται με τον τρόπο και το επίπεδο της συνεργασίας τους.

### **Ειδικότερα, οι διερμηνείς:**

- 5.1 Διατηρούν στοιχειώδη ευγένεια προς τους/τις συναδέλφους επαγγελματίες αλλά και προς τους/τις μαθητευόμενους/ες διερμηνείς.
- 5.2 Συνεργάζονται στο πλαίσιο μιας ομάδας (συνεργατική διερμηνεία) παρέχοντας υποστήριξη με επαγγελματικό και ευγενικό τρόπο τόσο στο στάδιο της προετοιμασίας όσο και κατά τη διάρκεια της διερμηνείας παρέχοντας συνεπή ανατροφοδότηση (feedback).
- 5.3 Προσεγγίζουν με διακριτικότητα συναδέλφους για να αναφέρουν τυχόν παραβιάσεις ηθικού/επαγγελματικού χαρακτήρα και αναζητούν τρόπους διευθέτησής τους.
- 5.4 Προβαίνουν σε αναφορά παραβιάσεων του ΚΔΕΣ (σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία), εφόσον ο/η συνάδελφος υποπίπτει επαναλαμβανόμενα σε αυτές και αρνείται να συμμορφωθεί. Λαμβάνουν ιδιαίτερη μέριμνα στην περίπτωση που οι παραβιάσεις βλάπτουν πελάτες/συναδέλφους ή τον επαγγελματικό ρόλο εν γένει.
- 5.5 Βοηθούν και ενθαρρύνουν τους/τις συναδέλφους τους παρέχοντας συμβουλές ή καθοδήγηση, εφόσον τους ζητηθεί.
- 5.6 Εξασφαλίζουν τη συναίνεση των συναδέλφων τους, εφόσον προκρίνουν μία επιλογή που μπορεί να οδηγήσει σε σύγκρουση συμφερόντων.

## **6.Επαγγελματική πρόοδος**

Οι διερμηνείς υποχρεούνται σε συνεχή επαγγελματική πρόοδο, διατηρώντας και ενισχύοντας τις επαγγελματικές τους δεξιότητες μέσα από συνεχή ανάπτυξη των γνώσεων και των ικανοτήτων τους.

Ειδικότερα, οι διερμηνείς:

6.1 Λαμβάνουν μέριμνα για το υψηλό επίπεδο των επαγγελματικών τους δεξιοτήτων μέσα από τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- α. Παρακολουθούν συνέδρια και επαγγελματικά εργαστήρια
- β. Δεν απορρίπτουν ευκαιρίες για επιτήρηση (πχ. θεσμός του μέντορα) και καθοδήγηση
- γ. Συμμετέχουν σε εκδηλώσεις και δραστηριότητες της κοινότητας των Κωφών

6.2 Ενημερώνονται για εξελίξεις και νέες κατευθυντήριες οδούς που αφορούν το επάγγελμά τους σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Ο **Κώδικας Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς (ΚΔΕΣ)** προσαρτώνται στο καταστατικό του Σωματείου και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτού σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της 12ης Νοεμβρίου 2022

**ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΙΕΡΜΗΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ**  
*Αθήνα Ιανουάριος 2023*

